

Nieuwsbrief April 2015

Watersnoodramp in Malawi en daarna ..?

De eerste noden zijn even gelenigd, de inzamelingsactie onder onze donoren is geslaagd. HEEL VEEL DANK AAN ALLE GULLE GEVERS! Is er leven na alle ellende? Hoe staan onze projecten ervoor? Dankzij onze 'buitenlandcorrespondenten' beschikken we over recente informatie.

Mirjam Vossen meldt vanuit Malawi:

Chief Jailos poseert voor zijn huis dat in januari zwaar werd beschadigd door de regenstorm. Ik trof hem 22 maart tijdens een wandeling rond de Mkanda-kleuterschool, gesponsord door Het Goede Doel. Twee maanden geleden was ik hier ook, kort na de hevige regenval, nu was ik benieuwd hoe het ervoor stond met de getroffen gezinnen. Ik heb bijna twee uur rondgewandeld, een stuk of tien huizen bezocht en praatjes gemaakt met de bewoners.

Chief Jailos heeft met stukken plastic en lege zakken een tijdelijke muur gemaakt. Zo kan hij zijn huis weer gebruiken. "Nieuwe bakstenen heb ik nog niet gemaakt", zegt hij. "Eerst moet de regentijd voorbij zijn. Anders spoelt de nieuwe muur misschien weer weg." Dit verhaal vertelden ook de andere mensen die we spraken. Ze hebben nu tijdelijke muren gemaakt, soms van gras, zoals op de foto is te zien. Zo kunnen ze de ruimte weer gebruiken als slaapkamer. Een andere vrouw had alvast wat losse bakstenen op elkaar gestapeld. We hebben nu vooral last van de muggen, lachte haar buurvrouw.

Sommige huizen, zoals dat van meneer en mevrouw Siza (op de foto met dochter en kleindochter) zijn té zeer kapot en onbewoonbaar. De Siza's wonen nu bij hun dochter, in het huis ernaast. Ze zullen opnieuw moeten beginnen. Ook voor hen geldt: we wachten nog een maand, tot de regentijd echt over is. Dan gaan we weer bouwen.

Direct na de ramp in januari deed Mirjam al verslag van haar veldbezoeken aan Phalombe en Thondwe:

Vrijdag 16 januari: vroeg op stap met Saulos en Veronica naar Phalombe. Mijn hemel, wat een eind rijden, maar wel een mooie rit. Onderweg zocht ik naar tekenen van de ramp van de dagen ervoor, maar ik zag eigenlijk niets. Het was prachtig weer, een stralende zon, de mais stond gewoon nog op het land, de huizen nog overeind...

Het leed zit meer verstopt, zo bleek in het dorp waar 'onze' school staat. Bij aankomst zat een groep van ongeveer veertig, vijftig vrouwen en kinderen onder een boom buiten de lokalen. Zij sliepen 's nachts in het gebouw.

Hun mannen waren nu weg om 'piecework' te zoeken, en hopelijk 's avonds iets te eten te vinden. Ik schat dus dat er 's nachts minstens honderd mensen in het gebouw zijn.

De verhalen waren hetzelfde: enorme regen en vooral de wind erbij had muren en daken doen instorten. Mensen waren naar de school gerend. Een vrouw had een baksteen op haar hoofd gekregen, ze liet de wond zien. Verder was niemand gewond geraakt. De sfeer was gelaten, maar niet terneergeslagen, er werd ook nu en dan gelachen. Wat ze verder gingen doen? Ze wisten het niet goed. Eerst maar weer tijdelijke hutten van gras maken. Dan weer de huizen opbouwen. Maar dat kan pas als de regens écht zijn opgehouden. Intussen was er nauwelijks te eten. Het was lunchtijd, maar er werd niet gekookt, en we vermoedden dat ze ook die ochtend niet hadden gegeten. Wat ze het hardste nodig hadden? Eten. Borden om ván te eten. En dekens voor de nacht: de meesten sliepen op de kale grond, zonder iets.

De chieft kwam, een vriendelijke oudere man en hij vatte de verhalen nog eens samen. Veertig gezinnen bivakkeren in de school, en in de dorpen rondom zijn nog eens zestig gezinnen zo goed als dakloos geworden. We mochten in de school kijken en tot mijn verbazing waren de lokalen bijna leeg. Hier sliepen dus honderd mensen, met al hun bezittingen, maar er was bijna niets. Een paar matten, een fiets, een radio, wat zakken, wat dekens, dat was de hele huisraad van zo'n veertig gezinnen. De rest was verloren gegaan in de regen. Of, nog waarschijnlijk, ze hadden om te beginnen al bijna niets.

Daarna liepen we het dorp in en toen werd de schade pas echt zichtbaar. Een bejaarde man poseerde voor zijn huis met een totaal ingestort grasdak. Een nieuw huis bouwen zal hem niet lukken, hij is te oud. Met zijn vrouw slaapt hij nu in de school.

Verderop liet een jonge vrouw haar totaal ingestorte huis zien en ze bleef maar lachen terwijl ik foto's maakte. Van de zenuwen? Weer verderop kreeg een jonge vrouw het echter te kwaad. Er was van haar huis niets over behalve een hoopje stenen. Ze zat op de resten stenen en huilde. Ik wilde er geen foto van maken, pas toen ze wegliep, de tranen drogend, heb ik gefotografeerd. Aan de boom vastgemaakt hingen wat kleren, ik vermoed te drogen. Ergens was een jonge man alweer bezig een muur te repareren, met bakstenen van een ingestort huis.

Zaterdagavond 17 januari: Terug uit Thondwe. We hadden hier een totaal andere bijeenkomst dan in Phalombe. Er waren minstens tien chiefs opgetrommeld, en het dubbele klaslokaal van de kleuterschool zat tjokvol met 'slachtoffers', keurig in rijen stoelen.

Ze waren er al om 7 uur 's ochtends, met minstens honderd mensen. Was het in Phalombe nog een informeel gesprek onder de boom met één chief, hier was het een ouderwetse dorpsbijeenkomst met bidden vooraf, welkomstwoordjes van iedereen, bespreking, veel geklap en 'zikomo's', dankwoordjes van iedereen, et cetera. Het gaat hier officiëler, de voorzitter heeft pen en papier en een agenda. Ook hier dezelfde verhalen: harde regens, harde wind, ingestorte muren en daken. Ook hier kwam de vraag om eten, borden en dekens, én fertilizer. Want die hadden ze nét op de akkers gestrooid, en dat is nu allemaal weggespoeld. De oogst zal tegenvallen, dat weten ze nu al, en de enige manier om hem te verbeteren is om nog een keer kunstmest te strooien. De eerste zakken kunstmest kochten mensen echter met subsidiebonnen, nu moeten ze er de volle marktprijs voor betalen. En dat geld heeft bijna niemand.

Daarna gingen we met heel veel mensen in optocht een paar dorpen langs om poolshoogte te nemen. De voorzitter van het schoolcomité had de route uitgestippeld en liep als een gidsleider voorop. Eerst naar dit huis, dan dat huis, dan daar nog een, nu naar het huis van de chief, et cetera.

De schade is in omvang groter dan in Phalombe. Ik denk dat hier wel een op de vijf of zes huizen kapot was. De ernst varieerde sterk. Soms was er een muur weg, soms was een dak ingestort, maar soms was het hele huis verkruid tot een hoopje stenen. Bij een aantal huizen zaten vrouwen stil en verslagen op een stapel bakstenen of op de resten van de veranda. Andere 'slachtoffers' waren spraakzaam en levendig, alsof er niets aan de hand was. Zoals meneer Siza, ooit voorzitter van het dorpscomité, die ik al 20 jaar ken: een en al lach en vrolijkheid. Tot mijn stomme verbazing zag ik, aangekomen in zijn dorp, dat ook zijn huis totaal was ingestort. Lachend ging hij met zijn vrouw tussen de resten zitten om op de foto te gaan.

Met Saulos en Veronica nog nagepraat over wie welke hulp zou moeten krijgen. In Thondwe staat de teller op '500 gezinnen', die, als het aan het dorp ligt, natuurlijk allemaal hulp moeten krijgen. Maar er waren wel érg veel chiefs komen opdagen, ook van dorpen buiten 'ons' gebied – en geef ze eens ongelijk. Het grootste probleem – even terzijde – is trouwens niet direct het verlies van het huis of een muur: dat bouwen mensen wel weer op. Het acute probleem nu is het gebrek aan eten en huisraad - alle mais is nat geworden of weggespoeld. Bovendien zien we grote verschillen tussen de 'slachtoffers'. Sommigen zijn een muur kwijt, maar hebben nog een kamer die intact is gebleven. Daar kunnen ze slapen. Hun voorraad mais en huisraad is waarschijnlijk gespaard gebleven.

Veel groter is het drama in de huizen waar echt geen steen meer op elkaar is blijven staan. Die gezinnen zijn echt alles kwijt: mais, borden en emmers kapot... Ook zijn er grote verschillen tussen de families. Een hoogbejaarde alleenstaande man kan geen nieuw huis bouwen. Jonge, gezonde gezinnen kunnen veel meer werk verzetten.

Zondag 18 januari: om 9 uur 's ochtends hier in huis een meeting met Saulos en Veronica. Ze zijn in Limbe bij verschillende winkels prijzen gaan opvragen van dekens, mais, transport, et cetera. We maken een plan – en begroting - om in beide dorpen de zwaarst getroffen families te helpen met eten, dekens, plastic en huisraad. Dat betekent spullen kopen in Limbe, een vrachtwagen huren, hem volladen en de ene dag naar Phalombe en de andere dag naar Thondwe sturen. Saulos en Veronica gaan dan mee om in overleg met de chiefs te zorgen dat de distributie goed verloopt. Vooral leggen ze ook contact met de DC, de regionale overheid, om te melden dat deze plekken hulp gaan krijgen van ons, zodat we niet gaan 'dubbelen' met de overheid of andere organisaties.

Saulos heeft tijdens de veldbezoeken de precieze cijfers opgeschreven van de getroffen gezinnen, in kaart gebracht door de chiefs. In Phalombe / Msaiwa gaat het om honderd gezinnen, 40 in de school en 60 in dorpen rondom. In Thondwe gaat het om 156 families uit 'onze' dorpen. In totaal dus 256 families. We maken een begroting voor noodhulp aan 256, 200, 150 en 100 families. De kosten zijn ongeveer 35 euro per familie, en dat geld gaat op aan dekens en huisraad (ca. 14 euro); eten voor een maand (ca. 19 euro) en transport en logistiek (ca. 2 euro). Alle gezinnen helpen kost bijna 9000 euro. Oef. 'Slechts' 100 gezinnen helpen (50 op elke locatie) kost bijna 3.700 euro. Wanneer er 'groen licht' is, dan kan de hulp binnen drie dagen daar zijn: een of twee dagen om inkopen te doen, twee dagen om de truck naar beide locaties te laten rijden.

Anne deed in februari verslag van haar bezoek aan Mkanda en Zomba:

Door de overstromingen was het bezoek aan Mkanda chaotisch. Er bivakkeerden nog gezinnen in de school en de truck met hulpgoederen arriveerde ook die dag. Leuk om te zien hoe ondanks de uiterst chaotische verdeling in het begin (iedereen was aan het tellen, haalde dingen weg en zette ze weer ergens anders neer) aan het eind alle mensen tevreden naar huis gingen. De bij de school betrokken dorpen kregen per getroffen gezin mais, bonen, zout, kookgerei, plastic en een deken en wat over was ging naar de overige dorpen.

Op de Facebookpagina van Het Goede Doel is nog een fotoverslag te vinden.

https://www.facebook.com/pages/Het-Goede-Doel/1788129608078404?ref=br_rs

Men maakt zich zorgen over de veiligheid van de school. Heel veel ruiten zijn vernield. 'Onze' timmerman mr. Baxter maakt prijsopgave om al het glas te verwijderen, de ramen vast te lassen en het bestaande traliwerk te verstevigen.

De maismolen profiteerde van het gebrek aan stroom bij de omliggende maismolens. Phalombe is niet bezocht. De weg via Zomba is deels weggespoeld en de weg via Blantyre was waarschijnlijk ook onberijdbaar.

Met Veronica bezocht Anne nog wel het Department of Education in Zomba

Reden: wat zijn de vereisten waaraan voldaan moet worden om een extra schoolblok bij de Primary school te krijgen. De hoofd directeur had zelf geen flauw idee. Gelukkig kwam iemand langs die wel goed op de hoogte was. De dorpelingen moeten in ieder geval zelf voor stenen zorgen. Ze hebben er nu ca. 75.000, maar volgens de geruchten zouden dat er 150.000 moeten zijn. Het schoolcomité moet zelf een verzoek indienen. Als de lagere school een volwaardige school is met acht leerjaren kan men in aanmerking komen voor een voedselprogramma. Daar was men gematigd optimistisch over, het schoolcomité zal actie moeten nemen.

Bij Safe the Children kregen we een zeer koele ontvangst, maar daar hebben we dan Veronica voor die zich niet liet afschepen. Directeur wel vriendelijk. Helaas is budget voor dit jaar op en men wil het geld evenredig verdelen over de verschillende dorpen, dus de kans dat Safe the Children nog een blok zal bouwen is nihil.

Andere reden voor ons bezoek was dat de vorige keer in Mkanda een malariatestkit werd geleverd met onderricht aan de leerkrachten hoe de test te gebruiken. MAAR: alleen bedoeld voor de Primary school. We wilden dus weten waarom. Antwoord: dit jaar is onderzoek gericht op kinderen vanaf zes jaar. Jongere kinderen moeten naar de kliniek die zich soms op 10 km afstand bevindt!?

Dit jaar is op de school een kleuter aan malaria overleden. Malaria is bij kinderen van 0-5 jaar doodsoorzaak nummer 1. Men zou ons verzoek om ook kleuters te betrekken in Mkanda op de volgende vergadering als punt inbrengen.

Tijdens het werkbezoek in oktober 2014 spraken Anne, Frits, Ingrid, Veronica en Saulos met de headmistress of Mulomba primary school. (She showed us the figures of September school population, 289 boys and 272 girls in standard 1-6). Zij zou heel gelukkig zijn als haar school, uitgebreid met standard 7 en 8, een volwaardige lagere school zou kunnen worden.

Ander kort nieuws:

- De door Het Goede Doel gesponsorde schooltjes zijn gedurende de natuurramp tijdelijk gebruikt als shelter voor de daklozen. Tijdens die periode lagen enkele voorgenomen projecten stil.
- *Project Sitting Materials:* for health reasons it would be better that little children do not having lessons while sitting on the bare floor, especially in times of bad weather. The output should be more than only small chairs and tables. We talked in Malawi about sustainable floor covering or carpet, which is easily to handle and to clean. HGD suggested that Saulos and Veronica will make further detailed plans about this proposal.
- *Tailoring project:* Veronica and Saulos wrote that Mkanda community will fully participate in the project based on a re-calculated budget of € 958 all in (including two new sawing machines). Expected output: school uniforms will be made for both nursery schools (Mkanda and Msaiwa). In terms of entrepreneurship and ownership we expect that parents will pay manufacturing costs. We'll transfer the money as soon as the project plan has been agreed by the people involved.
- *Social Study:* Het bestuur van stichting Het Goede Doel juicht het toe dat Saulos en Veronica met steun van HGD weer een studie oppakken. Saulos wil graag een eerder begonnen Social Study afronden. Veronica wil als praktijkmens haar Social Study benutten als reflexie op haar self made manier van werken.

Onze mensen in Malawi:

Veronica Kuchikonde, Saulos Jali, Anne Hoyer, Mirjam Vossen, Ralf Bodelier.

Bestuur Het Goede Doel:

Frits Letschert (vz.), Marius de Jong (secre.), Ingrid Verhagen (penningm.).

Bankrekening NL63 INGB 0006 213 288 t.n.v. Stichting Het Goede Doel te Tilburg.

Secretariaat Het Goede Doel

Armhoefstraat 35, 5018 EJ Tilburg
telefoon +31 (13) 545 42 24 mobiel 06 53 79 32 50
e-mail mariusdejong@hotmail.com